

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2024, sp. zn. 5 Tdo 312/2024, ECLI:CZ:NS:2024:5.TDO.312.2024.1

Číslo: 26/2025

Právní věta:

I. Statutární orgán dlužníka – obchodní korporace (např. jednatel společnosti s ručením omezeným), který zmaří uspokojení pohledávky jejího věřitele, spáchá za splnění dalších podmínek trestný čin poškození věřitele podle § 222 odst. 1 tr. zákoníku, a nikoli podle § 222 odst. 2 tr. zákoníku, neboť s ohledem na § 114 odst. 2 tr. zákoníku postačí, že nositelem zvláštního postavení (dlužníka), a tedy konkrétním subjektem, je obchodní korporace, za kterou jedná.

II. Pachateli trestného činu poškození věřitele podle § 222 odst. 1 tr. zákoníku může soud uložit postupem podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost nahradit poškozenému věřiteli i majetkovou škodu odpovídající výši nákladů občanskoprávního řízení, ve kterém byl věřitel nucen domáhat se zaplacení pohledávky, jejíž uspokojení pachatel zmařil, a ve kterém se pachatel bránil přiznání a zaplacení pohledávky. Taková majetková škoda vznikla v příčinné souvislosti s trestním jednáním obviněného, přičemž uložení povinnosti nahradit ji nebrání, že nebyla zahrnuta do popisu skutkového děje v odsuzujícím rozsudku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.04.2024

Spisová značka: 5 Tdo 312/2024

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Adhezní řízení, Konkrétní subjekt, Poškození věřitele, Škoda

Předpisy: § 114 odst. 2 tr. zákoníku
§ 222 odst. 1 tr. zákoníku
§ 228 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání, které podal obviněný P. V. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 11. 2023, sp. zn. 11 To 204/2023, jenž rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 11 T 63/2023.

I.

Řízení před soudy nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Náchodě ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 11 T 63/2023, byl obviněný P. V. uznán vinným zločinem poškození věřitele podle § 222 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. Podstata tohoto trestného činu spočívala ve stručnosti v tom, že obviněný jako jednatel obchodní společnosti M. N., s. r. o., vyvedl ve dnech 17. 12. 2018 a 19. 12. 2018 z jejího majetku veškerá její zbývající aktiva v celkové výši 32 000 000 Kč, když je z účtu této společnosti č. XY bezhotovostními převody přeměroval do advokátní úschovy na účet č. XY. Tato aktiva následně využil k realizaci nestandardní operace mimo rámec předmětu podnikání, který do té doby realizovala obchodní společnost M. N., s. r. o., neboť tato společnost se za částku 23 000 000 Kč stala společníkem s obchodním podílem ve výši 100 % v obchodní společnosti D., s. r. o., která neuskutečňovala žádnou ekonomickou činnost a hodnota jejího obchodního podílu byla záporná. Zbývající částku 9 000 000 Kč pak obviněný použil z neznámých důvodů k uhrazení závazku obchodní společnosti D., s. r. o., vůči jednateři této společnosti R. Š. činnému do 17. 1. 2019. Obviněný takto jednal se záměrem vyhnout se vypořádání závazku obchodní společnosti M. N., s. r. o., splatného dne 15. 11. 2018 ve výši nejméně 1 402 349 eur (36 180 604,20 Kč), jenž tato společnost evidovala z titulu realizované obchodní spolupráce během roku 2018 vůči dodavateli – obchodní společnosti S. N. V./S. A. se sídlem v Belgickém království (dále také jen „obchodní společnost S.“), která realizovala na území České republiky ekonomickou činnost prostřednictvím odštěpného závodu S. I. B. V., se sídlem v Brně. Její ekonomická činnost spočívala v dodávkách osiva cukrové řepy obchodní společnosti M. N., s. r. o., jež zajišťovala jeho další distribuci odběratelům a následné finanční vypořádání dodávek s dodavatelkou podle dohodnutých podmínek. Obviněný postupoval výše uvedeným způsobem, přestože věděl, že z titulu takto činěných dispozic nemůže v dohledné době, pokud vůbec někdy, očekávat jakýkoli přínos pro obchodní společnost M. N., s. r. o., v podobě dosažení nějakých adekvátních výnosů. Odčerpal tedy zbývající aktiva dlužnice – obchodní společnosti M. N., s. r. o., která tak nemohla být využita k vypořádání jejího závazku vůči věřiteli – obchodní společnosti S. Obchodní společnost M. N., s. r. o., nebyla schopna uspokojit tuto pohledávku ani z jiných zdrojů či majetku, neboť ničím takovým v potřebném rozsahu nedisponovala a následně v podstatě fakticky přestala uskutečňovat ekonomickou činnost. Tím obviněný způsobil obchodní společnosti S. škodu ve výši 32 000 000 Kč.

2. Za uvedený trestný čin byl obviněnému uložen podle § 222 odst. 4 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 3 roků, přičemž podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 roků. Podle § 82 odst. 3 tr. zákoníku byla obviněnému uložena povinnost, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil uhradil způsobenou škodu. Dále byl obviněnému podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku uložen peněžitý trest ve výměře 200 denních sazeb po 25 000 Kč, tj. celkem ve výši 5 000 000 Kč. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit jako náhradu škody poškozené obchodní společnosti S. N. V./S. A. částku ve výši 32 000 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9 % p. a. od 20. 12. 2018 do zaplacení a částku ve výši 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 25. 7. 2020 do zaplacení.

3. Proti citovanému rozsudku podal obviněný odvolání, o němž rozhodl Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací usnesením ze dne 14. 11. 2023, sp. zn. 11 To 204/2023, tak, že ho podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

II.

Dovolání obviněného

4. Obviněný P. V. podal proti citovanému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1

písm. g), i) a m) tr. ř. Podle názoru obviněného v předchozím trestním řízení došlo k porušení jeho základních práv, v důsledku čehož jsou rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a také ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny podstatné důkazy navrhované obhajobou. Zároveň obviněný vytkl soudům nižších stupňů pochybení při ukládání peněžitého trestu i povinnosti k náhradě škody.

5. Pokud jde o peněžitý trest, obviněný namítl, že nebyly splněny zákonné podmínky pro jeho uložení, konkrétně nebyl naplněn zákonný znak spočívající v majetkovém prospěchu. K takovému závěru ostatně dospěl i soud prvního stupně v usnesení, kterým zrušil rozhodnutí policejních orgánů o vydání zajišťovacích příkazů sp. zn. 0 Nt 1266/2021 ve věci téhož obviněného. Ze žádného provedeného důkazu nevyplynulo, že by jednáním obviněného došlo k jeho obohacení nebo k obohacení obchodní společnosti M. N., s. r. o. Podle obviněného nezaplacení splatného závazku nelze považovat za obohacení, resp. za získání majetkového prospěchu ve smyslu § 67 tr. zákoníku. Soud prvního stupně se navíc předtím, než uložil vysoký peněžitý trest, ani dostatečně nezabýval majetkovými poměry a finančními možnostmi obviněného.

6. Podle názoru obviněného nemůže obstát ani výrok o náhradě škody. Obsahuje totiž částku ve stejné výši, v jaké disponuje obchodní společnost S. rozsudkem na plnění vůči obchodní společnosti M. N., s. r. o., která přitom v daném řízení uznala svůj závazek. Skutečnost, že obchodní společnosti S. vznikla škoda, nelze dovodit jen z toho, že závazek obchodní společnosti M. N., s. r. o., nebyl dosud splacen. Proto obviněný považuje rozhodnutí o náhradě škody za nesprávné a neodpovídající zásadám pro ukládání náhrady škody v trestním řízení. Navíc částka, kterou je obviněný podle výroku o náhradě škody povinen zaplatit, neodpovídá škodě, která byla způsobena jeho jednáním podle popisu skutku ve výroku o vině v odsuzujícím rozsudku. Podle výroku o vině způsobil škodu ve výši 32 000 000 Kč, nicméně ve výroku o náhradě škody mu bylo uloženo nahradit nejen shora uvedenou částku, tj. 32 000 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení, ale i částku 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Bylo mu tedy uloženo nahradit škodu nad rámec té, kterou měl způsobit.

7. Dále obviněný v dovolání označil jako nesprávný závěr soudu prvního stupně o tom, že vyvedl veškerá aktiva z obchodní společnosti M. N., s. r. o. Obchodní podíl v obchodní společnosti D., s. r. o., totiž obviněný koupil za finanční prostředky obchodní společnosti M. N., s. r. o., s nimiž mohla tato společnost zcela volně nakládat, a obchodní společnost S. neměla nárok na žádné přednostní plnění. Zásadní pro odkup podílu byly právě pozemky ve vlastnictví obchodní společnosti D., s. r. o., na kterých chtěl obviněný realizovat svůj projekt pumptrackového areálu a amfiteátru. K tomu, aby bylo možné dospět k závěru o vyvedení veškerých aktiv, musela by být cena pozemků nulová, to však vyvrací znalecké posudky.

8. Podle obviněného v průběhu trestního řízení nedůvodně nedošlo k provedení podstatných důkazů, které navrhoval. V této souvislosti zopakoval své námitky z odvolání ohledně znaleckých posudků a aprobeace jednoho z nich finančním úřadem při stanovení daně z nabytí nemovitosti na základě ceny zjištěné znalcem. Jak dále obviněný zdůraznil, soud prvního stupně rezignoval na úplné a správné zjištění skutkového stavu odejmutím práva obviněného na provedení podstatného důkazu ve věci. Existuje-li více zpracovaných znaleckých posudků se zásadními odlišnostmi v samotné hodnotě pozemků, bylo úkolem soudu provést všechny dostupné důkazy, které by vysvětlily tyto odlišnosti tak, aby mohl sám učinit závěr o hodnotě nabytých aktiv, tj. zda je skutečně možné, aby obstál závěr, že obviněný vyvedl veškerá aktiva mimo obchodní společnost M. N., s. r. o. Soud prvního stupně pro obviněného překvapivě neumožnil výslech zpracovatele znaleckého posudku (České znalecké, a. s.) s tím, že jde o výslech svědka, a nikoli znalce, přičemž tuto chybu nenapravit ani odvolací soud. Tento postup soudu podle obviněného jednak zcela vyřadil obhajobu z práva klást znalci dotazy odpovídající jeho kvalifikaci a jím předloženým materiálům a jednak znemožnil objasnění jedné z klíčových otázek ve věci, tj. jaká je vlastně cena aktiv nabytých obchodní společností M. N., s. r. o. V

tomto ohledu tedy soud prvního stupně přistupoval k jednotlivým důkazům selektivně, nerespektoval pravidlo *in dubio pro reo* a porušil právo obviněného na spravedlivý proces.

9. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou nižších stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu projednání a rozhodnutí, případně aby ve věci sám rozhodl.

III.

Vyjádření k dovolání

10. Nejvyšší státní zástupce se vyjádřil k dovolání obviněného prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jeho názoru nebyla rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, v rozporu s obsahem provedených důkazů. Existenci zjevného či extrémního nesouladu rovněž nelze vyvozovat jen z toho, že z předložených verzí skutkového děje se soudy přiklonily k verzi uvedené obžalobou. Hodnotí-li soudy provedené důkazy odlišným způsobem než obviněný, neznamená tato skutečnost bez dalšího porušení zásady volného hodnocení důkazů, pravidla *in dubio pro reo*, případně dalších zásad spjatých se spravedlivým procesem (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. [3 Tdo 563/2017](#)). Podle státního zástupce skutková zjištění vyplývají z provedených důkazů a soudy postupovaly v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů přitom vyplývá přesvědčivý vztah jednak mezi úvahami soudů při hodnocení důkazů a na tomto podkladě učiněnými skutkovými zjištěními, jednak mezi skutkovými zjištěními a právními závěry z nich dovozenými. Navíc soudy ve svých rozhodnutích náležitě vyložily, na jakých důkazech založily svá rozhodnutí, jakým způsobem je hodnotily, proč je takto hodnotily a z jakých skutkových závěrů vycházely při právním posouzení. Soudy nižších stupňů neopomněly ani důkazy, které by měly bezprostřední význam z hlediska právního posouzení skutku jako trestného činu podle § 222 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. Svědek V. H. byl vyslechnut již v hlavním líčení dne 15. 6. 2023, ostatní navrhované důkazy soud prvního stupně neprovedl, přičemž odůvodnil, proč je považoval za nadbytečné. Námitky obviněného týkající se opomenutých důkazů jsou tedy neopodstatněné.

11. Státní zástupce naopak přisvědčil námitkám obviněného proti správnosti výroku o náhradě škody, byť je obviněný v dovolání nesprávně podřadil pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř., neboť uložení povinnosti k náhradě škody, nemajetkové újmy či k vydání bezdůvodného obohacení není trestem. Podle státního zástupce neobstojí výrok soudu prvního stupně v části, v níž byla obviněnému uložena povinnost zaplatit poškozené obchodní společnosti jako náhradu škody částku ve výši 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 25. 7. 2020 do zaplacení. Tato částka byla poškozené obchodní společnosti přiznána jako náhrada další škody odpovídající výši nákladů soudního řízení ve věci vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 14 C 79/2019. Na podkladě provedeného dokazování však nelze dospět k jednoznačnému závěru, že tato škoda vznikla v příčinné souvislosti s projednávaným trestným činem obviněného. Podle státního zástupce totiž byla zmíněná částka poškozené právnické osobě přiznána jako náhrada nákladů řízení v souvislosti s občanskoprávním řízením o žalobě proti obchodní společnosti M. N., s. r. o., vedeným o zaplacení částky ve výši 1 409 444 eur za dodané a nezaplacené zboží. Státní zástupce ovšem pokládá za neprokázané, že by tato částka představovala škodu, kterou by chtěl obviněný způsobit poškozené právnické osobě. Přitom uvedená další škoda není ani součástí popisu rozhodných skutkových okolností zahrnutých ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, takže v této trestní věci nebyly splněny podmínky obsažené v § 228 odst. 1 tr. ř. pro vyslovení výroku o náhradě škody ohledně této částky. Odvolací soud se s otázkou náhrady škody vypořádal tak, že bez dalšího převzal odůvodnění soudu prvního stupně.

12. Nad rámec dovolacích námitek obviněného se státní zástupce rovněž neztotožnil s právním

závěrem soudů nižších stupňů o tom, že obviněný jednal jako subjekt, který zmařil uspokojení pohledávky věřitele jiné osoby ve smyslu § 222 odst. 2 tr. zákoníku. Přečinu podle § 222 odst. 1 tr. zákoníku se může dopustit pouze tzv. konkrétní subjekt, který má podle § 114 odst. 1 tr. zákoníku zvláštní vlastnost, tj. je dlužníkem poškozeného věřitele, na jehož úkor je tento trestný čin spáchán. Pachatelem nebo spolupachatelem tohoto trestného činu tedy může být pouze osoba, která má požadovanou vlastnost, způsobilost nebo postavení, případně pokud jsou tyto vlastnosti dány u právnické osoby, jejímž jménem pachatel jednal podle § 114 odst. 2 tr. zákoníku. V projednávané věci byl obviněný při páčání uvedeného trestného činu jednatelem dlužníka – obchodní společnosti M. N., s. r. o. Z uvedených důvodů tak pro spáchání zločinu poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku obviněným s ohledem na § 114 odst. 2 tr. zákoníku stačilo, že dlužníkem obchodní společnosti S., uspokojení jejíž pohledávky obviněný zmařil, byla sama obchodní společnost M. N., s. r. o., za kterou obviněný jednal.

13. Jak dále podle státního zástupce vyplynulo z výsledků provedeného dokazování, obviněný použil částku ve výši 9 000 000 Kč z majetku dlužníka na zaplacení blíže nespecifikovaného závazku obchodní společnosti D., s. r. o., vůči jejímu bývalému jednateli R. Š. Podle názoru státního zástupce odpovídá takové jednání alternativě spočívající ve zcizení majetku a lze akceptovat závěr soudu prvního stupně, pokud považoval zaplacení částky ve výši 23 000 000 Kč z majetku obchodní společnosti M. N., s. r. o., za zmaření uspokojení pohledávky dotčeného věřitele tím, že obviněný učinil tuto část majetku neupotřebitelnou. Za situace, kdy obviněný koupil za uvedenou částku bezcenný podíl v obchodní společnosti D., s. r. o., nebylo totiž již možné takto nabytý majetek použít k případnému zpeněžení a následnému zaplacení existujících a splatných pohledávek.

14. Státní zástupce shledal pochybení soudu prvního stupně rovněž v tom, že dospěl k závěru, podle něhož obviněný jen částečně zmařil uspokojení dotčeného věřitele. Jestliže totiž dospěl k rozhodnému skutkovému zjištění, že obviněný použil k uskutečnění mařícího jednání jediný majetek obchodní společnosti M. N., s. r. o., z něhož se poškozená obchodní společnost mohla uspokojit, pak nešlo o částečné zmaření uspokojení věřitele, nýbrž o úplné zmaření příslušné pohledávky věřitele. O částečné zmaření uspokojení pohledávky věřitele by šlo v případě, kdyby nebylo možné uspokojit věřitele jen v části jeho pohledávky. K částečnému zmaření uspokojení věřitele pak může dojít tehdy, pokud pachatel toliko omezí možnost věřitele domoci se svého práva na uspokojení pohledávky z majetku dlužníka. Tyto vady právního posouzení skutku, tj. existence více alternativ mařícího jednání a úplné zmaření uspokojení pohledávky, však jsou podle státního zástupce pochybením ve prospěch obviněného a jejich náprava jen na základě dovolání obviněného by znamenala zhoršení jeho postavení, což je vyloučeno podle § 265p odst. 1 tr. ř.

15. Pokud jde o námitku obviněného ohledně uložení nepřípustného peněžitého trestu, státní zástupce se s ní neztotožnil, protože v kontextu zjištěných údajů, které měl soud v době rozhodování k dispozici, není uložený peněžitý trest nedobytný či neslučitelný s ústavním principem proporcionality trestní represe, třebaže mohlo být jeho uložení soudem prvního stupně podrobněji odůvodněno. Trest byl nicméně uložen v rámci zákonných podmínek podle § 67 a § 68 tr. zákoníku. Soudy nižších stupňů založily výrok o uvedeném trestu také na zjištění, že obviněný úmyslným trestným činem získal pro jiného majetkový prospěch. Obviněný totiž zjevně zmařil uspokojení pohledávky věřitele obchodní společnosti M. N., s. r. o., jako dlužníka tím, že vynaložil jediná aktiva použitelná k uspokojení splatné pohledávky dotčeného věřitele na nákup bezcenného podílu v obchodní společnosti D., s. r. o., a k zaplacení pohledávky jednatele vůči této obchodní společnosti. Při výměře peněžitého trestu přihlédl soud prvního stupně zejména k výši způsobené škody, závažnosti trestné činnosti a také k majetkovým poměrům obviněného, přičemž sám obviněný v hlavním líčení uvedl, že s výjimkou roku 2019 nemá jako fyzická osoba žádné dluhy. V této souvislosti nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že obviněný v bezprostřední časové návaznosti na zahájení trestního stíhání převedl několik desítek nemovitých věcí na svou manželku. Ani to

nevylučuje závěr, podle něhož by obviněný nemohl vykonat uložený peněžitý trest, a v posuzované věci nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by svědčily o jeho zřejmé nedobytnosti.

16. Další dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. uplatnil obviněný v jeho druhé alternativě, podle níž mu sice nebylo odepřeno právo na přístup k odvolacímu soudu, ale tento soud, ačkoli v řádném opravném řízení přezkoumával napadené rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející, neodstranil vadu vytýkanou v podaném odvolání a navíc sám zatížil řízení či své rozhodnutí vadou zakládající některý z dovolacích důvodů v § 265b písm. a) až l) odst. 1 tr. ř. Námitky obviněného proti výroku o náhradě škody formálně odpovídají uplatněnému důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. a jsou podle státního zástupce i částečně opodstatněné, takže je dán obviněným uplatněný důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. v jeho druhé alternativě.

17. Vzhledem k uvedeným skutečnostem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 11. 2023, sp. zn. 11 To 204/2023, v části, v níž bylo zamítnuto odvolání obviněného proti výroku o náhradě škody, kterým byla obviněnému podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost zaplatit poškozené obchodní společnosti S. jako náhradu škody částku ve výši 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 25. 7. 2020 do zaplacení. Dále státní zástupce navrhl i zrušení předcházejícího rozsudku Okresního soudu v Náchodě ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 11 T 63/2023, ve výroku, kterým byla obviněnému podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost zaplatit poškozené obchodní společnosti S. jako náhradu škody částku ve výši 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 25. 7. 2020 do zaplacení. Zároveň státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části citovaných rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbydou podkladu. Dále navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265m odst. 2 tr. ř. v rozsahu zrušení odkázal poškozenou s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

18. Nejvyšší soud zjistil, že byly splněny všechny formální podmínky k podání dovolání, přičemž obviněný ve svém dovolání výslovně uplatnil dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), i) a m) tr. ř.

19. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ten spočívá v tom, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy.

20. Podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže obviněnému byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

21. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. může být naplněn ve dvou variantách. Podle první z nich jde o případy, v nichž bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí. Druhá varianta je určena k nápravě vady spočívající v tom, že v řízení předcházejícím rozhodnutí soudu druhého stupně byl dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř., přesto soud rozhodl o zamítnutí nebo

odmítnutí řádného opravného prostředku.

b) K uplatněným námitkám obviněného

22. Obviněný P. V. v podaném dovolání namítal především to, že soudy nižších stupňů v předcházejícím trestním řízení porušily jeho základní práva, v důsledku čehož došlo ke zjevnému rozporu mezi rozhodnými skutkovými zjištěními, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jehož spácháním byl uznán vinným, a obsahem provedeného dokazování, přičemž ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny i některé podstatné důkazy navrhované obhajobou. Při své dovolací argumentaci však obviněný vycházel v podstatě jen ze své verze skutkového děje, která byla odlišná od té, k níž se na základě provedeného dokazování přiklonil soud prvního stupně. S ní se navíc beze zbytku ztotožnil i odvolací soud v rámci přezkumu prvostupňového rozhodnutí. V projednávané věci dospěl Nejvyšší soud na základě prostudování spisového materiálu k závěru, že soudy nižších stupňů postupovaly při své rozhodovací činnosti v souladu se zákonem, beze zbytku se vypořádaly s námitkami obviněného a zároveň vysvětlily, proč neuvěřily jeho obhajobě.

23. Právní posouzení skutku spáchaného obviněným jako zločinu poškození věřitele podle § 222 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku v zásadě odpovídá skutkovým zjištěním i provedenému dokazování, byť obviněný poškodil svého věřitele ve smyslu § 222 odst. 1 tr. zákoníku, a nikoli věřitele jiné osoby ve smyslu § 222 odst. 2 tr. zákoníku, jak na to správně poukázal státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření k dovolání obviněného. Obviněný se totiž dopustil posuzovaného skutku jako jednatel dlužníka – obchodní společnosti M. N., s. r. o., takže ke spáchání zločinu poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku zde s ohledem na ustanovení § 114 odst. 2 tr. zákoníku stačilo, že dlužníkem poškozeného věřitele, tj. obchodní společnosti S., uspokojení jejíž pohledávky obviněný zmařil, byla sama obchodní společnost M. N., s. r. o., za kterou obviněný jednal. Jde ovšem o vadu v právním posouzení, kterou obviněný nevytkl a která nemá žádný vliv na jeho postavení, a to včetně uložení trestu. Přitom soudy nižších stupňů zde respektovaly dosavadní judikaturu (viz přiměřeně např. rozhodnutí pod č. [43/2019 Sb. rozh. tr.](#)), podle níž u trestného činu poškození věřitele vzniká škoda na majetku poškozeného věřitele a spočívá v tom, že tento věřitel neobdržel od dlužníka plnění k uspokojení své pohledávky, tj. nedošlo k důvodně očekávanému přírůstku na majetku věřitele, kterého by jinak bylo možno dosáhnout, kdyby pachatel nejednal způsobem uvedeným v § 222 odst. 1 nebo 2 tr. zákoníku. V takovém případě se výše škody odvíjí od hodnoty zničeného, poškozeného, zatajeného, zcizeného, učiněného neupotřebitelným nebo odstraněného majetku dlužníka, který by bylo možné jinak použít k uspokojení pohledávek jeho věřitelů. Tomu v nyní posuzovaném případě odpovídá peněžní částka ve výši 32 000 000 Kč převedená z majetku dlužnice – obchodní společnosti M. N., s. r. o., a odstraněná z dosahu jejího věřitele – obchodní společnosti S. I když obviněný zde argumentuje tím, že obchodní společnost D., s. r. o., jejíž obchodní podíl nabyla obchodní společnost M. N., s. r. o., měla ve vlastnictví pozemky, na kterých obviněný hodlal dále podnikat, šlo o majetek zcela mimo dosah věřitele – obchodní společnosti S. Z uvedených důvodů tedy bylo zbytečné zjišťovat nad rámec již provedeného dokazování cenu těchto pozemků, které nebyly majetkem dlužníka, tj. obchodní společnosti M. N., s. r. o., a nebyly tedy použitelné k uspokojení pohledávky jejího věřitele, tj. obchodní společnosti S.

24. Pokud jde o námitky týkající se uložení údajně nepřipustného peněžitého trestu, k těm Nejvyšší soud uvádí, že peněžitý trest byl obviněnému uložen v souladu s ustanoveními § 67 a § 68 tr. zákoníku. Soud prvního stupně dostatečným způsobem odůvodnil, proč uložil peněžitý trest, včetně toho, v čem spatřuje naplnění zákonného znaku spočívajícího v majetkovém prospěchu, přihlédl rovněž k osobním a majetkovým poměrům obviněného i k výši škody způsobené jeho jednáním. Podle Nejvyššího soudu správně zohlednil také skutečnost, že se obviněný pokusil v návaznosti na své trestní stíhání vyhnout majetkovému postihu, když převedl veškerý svůj nemovitý majetek na svoji manželku, s níž uzavřel smlouvu o zúžení společného jmění manželů. Obviněný tak se svou

manželkou vystupuje jako svěřenský správce soukromého svěřenského fondu ve prospěch obmyšlených osob, jejichž údaje se nezveřejňují. Z těchto zjištěných skutečností nelze vyvodit ani závěr, že by uložený peněžitý trest byl nedobytný.

25. Neopodstatněné jsou podle Nejvyššího soudu rovněž námitky obviněného směřující proti výroku o náhradě škody, které navíc obviněný nesprávně podřadil pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř.; ten se však vztahuje k uloženému trestu, nikoli k náhradě škody. Existence rozsudku na plnění vůči obchodní společnosti M. N., s. r. o., nevylučuje možnost uložení povinnosti zaplatit též částku přiznanou tímto rozsudkem jako náhradu nákladů řízení i ve výroku o náhradě škody v rámci adhezního řízení vedeném proti obviněnému, který byl zároveň i jediným jednatelem obchodní společnosti M. N., s. r. o. Podle názoru Nejvyššího soudu se nelze ztotožnit ani s argumentací státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, že neexistuje příčinná souvislost mezi jednáním obviněného a (další) škodou, která odpovídá výši nákladů občanskoprávního řízení, když soud prvního stupně pojal tuto částku do výroku o náhradě škody v projednávané trestní věci. Byť nebyla tato částka zahrnuta v popisu skutku v odsuzujícím rozsudku, souvisí s protiprávním jednáním obviněného, neboť na něj navazuje. Různými machinacemi se totiž obviněný snažil vyhnout uhrazení závazku obchodní společnosti M. N., s. r. o., jako dlužníka vůči obchodní společnosti S. i poté, co vyvedl veškeré finanční prostředky z majetku obchodní společnosti M. N., s. r. o., jak je uvedeno v popisu skutku. Učinil tak i tím, že vyvolal občanskoprávní spor ohledně zaplacení dlužné částky. K tomu je třeba pro úplnost dodat, že původně se obchodní společnost S. jako věřitelka domáhala žalobou zaplacení částky ve výši 1 409 444 eur, přičemž dlužnice – obchodní společnost M. N., s. r. o., uznala tento nárok jen do výše 1 402 349 eur, a rozsudek pro uznání se tak týkal pouze této části. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl až v konečném rozhodnutí, v němž přiznal obchodní společnosti S. i zbytek uvedeného nároku ve výši 7 095 eur. Obviněný tedy kromě toho, že nepoužil finanční prostředky, jimiž obchodní společnost M. N., s. r. o., disponovala, k zaplacení alespoň převážné části jejího dluhu, navíc ještě zvyšoval existující dluh této obchodní společnosti, a to jak o úroky z prodlení, tak o náhradu nákladů řízení, které vznikly obchodní společnosti S. ve spojení s vymáháním dlužné částky. Takové počínání obviněného ani neodpovídá jeho obhajobě, podle níž jednáním, které mu bylo v popisu skutku kladeno za vinu, se jen snažil získat více finančních prostředků k zaplacení dluhu vůči obchodní společnosti S. Pokud by obviněný použil částku ve výši 32 000 000 Kč k zaplacení podstatné části pohledávky obchodní společnosti S., tak by mohl předejít vymáhání dlužné částky soudní cestou a věřitelce by pak nevznikly další náklady. Byť Nejvyšší soud připouští, že si lze představit podrobnější odůvodnění uložení povinnosti nahradit škodu, odpovídá uvedený výrok ustanovení § 228 odst. 1 tr. ř. i dosavadní judikatuře (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. [8 Tdo 784/2010](#)). Soud prvního stupně tedy správně uložil obviněnému povinnost nahradit škodu i ve výši 2 268 032,18 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 25. 7. 2020 do zaplacení, neboť tato škoda v podobě vynaložených nákladů civilního soudního řízení byla způsobena v příčinné souvislosti právě s trestným činem poškození věřitele podle § 222 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, jímž byl obviněný uznán vinným v odsuzujícím rozsudku. Přitom zmocněnec poškozené obchodní společnosti S. uplatnil nárok na náhradu škody řádně a včas v souladu s ustanovením § 43 odst. 3 tr. ř. (viz protokol o hlavním líčení ze dne 4. 5. 2023).

26. Výrok o náhradě škody pak není vadný ani vzhledem k výsledkům civilního řízení, na který obviněný poukázal ve svém dovolání a jímž se obchodní společnost S. domohla přiznání svého nároku na zaplacení pohledávky vůči své dlužnici – obchodní společnosti M. N., s. r. o. V tomto směru totiž platí, že v rozsahu, v němž bude tato pohledávka uspokojena jedním z povinných (dlužnicí nebo obviněným), zaniká ve vztahu k druhému z nich (viz přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. [4 Tz 72/2007](#)).

27. Námitky obviněného týkající se opomenutých důkazů jsou podle Nejvyššího soudu

neopodstatněné. Soudy nižších stupňů neopomněly důkazy, které by měly bezprostřední význam pro právní posouzení skutku spáchaného obviněným. Soud prvního stupně dostatečným způsobem odůvodnil, proč neprovedl další důkazy opakovaně navrhané obviněným, a to konkrétně v bodě 14. odůvodnění svého rozsudku. Rovněž nebyl důvod, proč znovu vyslýchat zpracovatele posudku České znalecké, a. s., když Dr. Ing. Vítězslav Hálek, Ph.D., MBA, byl již odpovídajícím způsobem vyslechnut v hlavním líčení dne 15. 6. 2023. České znalecké, a. s., navíc zaniklo dne 11. 5. 2023 oprávnění vykonávat znaleckou činnost.

28. Ohledně námitek, které obviněný vznesl již před soudy nižších stupňů a s nimiž se tyto soudy navíc dostatečným a správným způsobem vypořádaly, považuje Nejvyšší soud za vhodné odkázat na své usnesení ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#) (uveřejněné pod č. T 408. ve svazku 17 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 2002). Jak z něj vyplývá, v případě podání dovolání, v němž obviněný opakuje námitky, které byly uplatněny již v řízení před soudem prvního či druhého stupně a s nimiž se tyto soudy dostatečně a správně vypořádaly, jde o dovolání zjevně neopodstatněné ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

29. Pokud jde o další pochybení při právním posouzení skutku spáchaného obviněným, na které poukázal státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření, lze přisvědčit i tomuto názoru. Jestliže totiž obviněný z neznámého důvodu zaplatil částku ve výši 9 000 000 Kč R. Š., naplnil ve vztahu k této části majetku obchodní společnosti M. N., s. r. o., při splnění dalších okolností znak spočívající ve zmaření uspokojení věřitele zcizením majetku, neboť za tuto zcizenou majetkovou hodnotu neobdržel odpovídající protihodnotu vhodnou k uspokojení pohledávky věřitele (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 271. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2846). Nejvyšší soud rovněž souhlasí s tím, že pokud obviněný vyvedl veškerá zbývající aktiva obchodní společnosti M. N., s. r. o., nelze jeho jednání posuzovat jen jako částečné zmaření uspokojení pohledávky, nýbrž úplné, neboť tímto jednáním způsobil, že nebylo možné věřitele uspokojit ani v části jeho pohledávky (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 271. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2843). Nicméně, jak ostatně uvedl i státní zástupce, soud prvního stupně zde pochybil ve prospěch obviněného, a proto podle § 265p odst. 1 tr. ř. není možné, aby Nejvyšší soud v řízení o dovolání, které podal jen obviněný, odstranil tyto vady a rozhodl v jeho neprospěch. Navíc ani sám obviněný neuplatnil zmíněné námitky ve svém dovolání, které by přitom musel opřít o odpovídající dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ale jeho naplnění se v podaném dovolání ani nedomáhá.

30. Nad rámec uplatněných dovolacích námitek Nejvyšší soud připouští, že odvolací soud mohl důkladněji odůvodnit své usnesení, v němž by podrobněji rozebral jednotlivé námitky obviněného a odpovídajícím způsobem by na ně reagoval. Dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu má nicméně postačující parametry vzhledem k tomu, že se odvolací soud plně ztotožnil s rozsudkem soudu prvního stupně i se všemi argumenty, jimiž soud prvního stupně podložil svůj odsuzující rozsudek. Navíc dovolání směřující proti odůvodnění napadeného rozhodnutí v zásadě není přípustné (§ 265a odst. 5 tr. ř.).

V.

Závěrečné shrnutí

31. Na základě všech shora popsanych skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného P. V. není opodstatněné. Se vznesenými námitkami se navíc již náležitě vypořádaly soudy nižších stupňů. Nejvyšší soud proto odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné, takže nepřezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí ani správnost řízení mu předcházejícího. Jde totiž o závěr, který lze učinit bez takové přezkumné činnosti pouze na podkladě spisu a obsahu dovolání, aniž by bylo třeba opatřovat další vyjádření dovolatele či ostatních stran trestního řízení nebo dokonce doplňovat řízení provedením

důkazů podle § 265r odst. 7 tr. ř.

32. Nejvyšší soud mohl rozhodnout tímto způsobem o podaném dovolání obviněného podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání, proto tak učinil.